

SUTINKU

Vilniaus aps. vyriausiojo policijos komisariato
Nusikaltimų tyrimo valdybos
Smurtinių nusikaltimų tyrimo skyriaus
viršininkas Vladislavas Abarovičius

2012 m.  kard 29 d.

NUTARIMAS
ATSISAKYTI PRADĖTI IKITEISMINĮ TYRIMĄ

2012-03-29
Vilnius

Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato Nusikaltimų tyrimo valdybos Smurtinių nusikaltimų tyrimo skyriaus tyrėja Oksana Kovalenko, susipažinusi su medžiaga, reg. Nr. [redacted]

Nustatė :

2012-02-14 Europos žmogaus teisių fondas kreipėsi į Lietuvos Respublikos Generalinę prokuratūrą su pareiškimu dėl socialinio tinklapio „Facebook“ grupės „Lenkpijūvė“ narių veiksmų ir ikiteisminio tyrimo pradėjimo pagal atitinkamą LR BK straipsnį. 2012-03-05 Vilniaus aps. VPK NTV SNTS pavesta atlikti informacijos patikrinimą. Informacijos patikrinimo metu apžiūrėta internetinė svetainė „Facebook“, joje rastas, apžiūrėtas ir užfiksuotas esantis puslapis pavadinimu „Lenkpijūvė“. Apžiūros metu nustatyta, kad minėto puslapio administratorius yra tinklapyje „M [redacted]“ pasivadinęs asmuo. Nustatyti asmenį, pasivadinusio „M [redacted]“ internetinės svetainės apžiūros metu nepavyko, kadangi priėjimas prie asmens anketos galimas tik jo draugams. Internetinio puslapio „Lenkpijūvė“ apžiūros metu nustatyta, kad šiai grupei priklauso 23 asmenys, iš kurių asmenys pasivadinę „M [redacted]“, „E [redacted]“, „K [redacted]“, „L [redacted]“ nuolat komentavo ir siuntė paveikslukus į šią grupę. Taip pat nustatyta, kad 2011-11-13 administratorius „M [redacted]“ pakeitė grupę iš privačios į atvirą.

Informacijos patikrinimo metu nustatytos asmenų pasivadinusių : „M [redacted]“, „E [redacted]“, „K [redacted]“, „L [redacted]“ asmenybės, jie davė parodymus liudytojų apklausos metu.

Liudytoja K [redacted] parodė, kad yra registruota internetinėje svetainėje Facebook, jame pasivadinusi kaip „K [redacted]“. Galėjo būti 2011 metų sausio mėnesį internetinėje svetainėje Facebook ji susikūrė grupę pavadinimu „Lenkpijūvė“. Jos klasėje buvo kelios merginos su kuriomis apsiėjo, o pastarosios jai pasirodė besirengiančios kaip lenkės, tai ji pradėjo juokauti iš jų, vadindama jas lenkėmis. Iš tikrųjų merginos nėra lenkų tautybės, tik šiaip jas taip vadino, kaip būna vadina merginas blondinėmis. Ji sukūrė tokią grupę, į ją įtraukė tik pažįstamus ir draugus, bei kartu pajuokavo, siuntė įvairius anekdotus bei nuotraukas iš interneto. Ši grupė buvo uždara, t.y. niekas iš pašalinių negalėjo jos matyti ir skaityti. Tik grupės nariai galėjo įtraukti žmones į šią grupę. Taip pat buvo įtrauktas vaikinys M [redacted], kuris pasivadinęs Facebooke „M [redacted]“. Kažkaip atsitiko, kad M [redacted] tapo grupės administratoriumi. Ji pati vėliau iš tos grupės išėjo. Ji neturėjo jokio tikslo kurstyti ar žeminti, tyčiotis iš lenkų tautos žmonių, tiesiog kaip ir minėjo norėjo pajuokauti. O kai jau tapo neįdomu, ji išėjo iš tos grupės. Taip pat dauguma iš pažįstamų išėjo iš tos grupės. Grupė buvo uždara, susirašinėjo ir juokavo tik tarp savo pažįstamų. Ji neturėjo tikslo skleisti viešai jų susirašinėjimo. Neturėjo tikslo skatinti neapykantą lenkų tautos žmonėms. Kai grupės administratoriumi tapo M [redacted] kažkaip atsitiko, kad grupė tapo vieša. Ji prisimena, kad internete pastebėjo, kad grupė vieša, tačiau nemanė, kad jų pasisakymai, juokai gali kažkam kliūti. Tikrai nieko blogo negalvojo, kad kažką įžeidžia, žemina ir tyčiojosi. Per televiziją nuolat yra girdima apie lenkus, kad nori Lietuvoje gatvių

pavadinimus lenkų kalba parašytų, tai grupėje „Lenkųjūvė“ jie tiesiog juokavo. Per laidą „Dviračių žinios“ daug rodo apie lenkus. Asmeniškai ji prieš lenkus nėra nusiteikusi, nejaučia jiems neapykantos. Jie šiaip juokavo, internete pilna visokių nesąmonių. Ji matė, kad grupės nariai į grupę atsiųsdavo iš interneto visokius paveikslėlius. Paveikslėliai tikrai nėra pačių grupės narių kurti. Matė, kad po kiek laiko dauguma grupės narių jau neberašydavo, nes tapo neįdomu. Pajuokavo tam kartui ir tiek. Matė, kad buvo įkelta klasiokės nuotrauka, kuri net nėra lenkė, tačiau užrašas buvo prie nuotraukos, kad tik lenkai taip gali žolės nepjauti. Ji tikrai nemanė, kad savo komentarais galėtų įžeisti lenkų tautos žmones, tikrai jokio tikslo kurstyti diskriminuoti žmonių grupę ji neturėjo. Ji labai apgailestauja dėl to ką rašė, tikrai nemanė, kad galėtų įžeisti, pažeminti ar nustatyti žmones prieš šią tautą.

Liudytojas M. [redacted] parodė, kad yra registruotas internetinėje svetainėje Facebook, joje pasivadinęs „M. [redacted]“. Jis neatsimena kada tiksliai internetinėje svetainėje Facebook kažkas jį įtraukė į uždara grupę pavadinimu „Lenkųjūvė“. Kiek jis suprato grupė yra uždara, prie jos prieina tik grupės nariai, kurie gali įtraukti kitus narius. Kas grupę sukūrė jis nežino. Kokiu tikslu ji buvo sukurta taip pat nežino, tačiau kaip jau jį įtraukė į grupę bei paskaitė komentarus, suprato, kad čia juokaujama. Jis manė, kad ta grupė ir buvo sukurta būtent pajuokauti. Grupėje jis matė daugumą pažįstamų žmonių. Jis neblogai išmano kompiuteriuose, internete, matė, kad ta grupė blogai apsaugota, t.y. kurdamas puslapį žmogus neuždėjo jokios apsaugos. Jis dėl reklamos, t.y. dėl žmonių skaičiaus internete jau yra kelis puslapius iš kutų asmenų administravęs savo vardu. Tai ir pamatęs, kad grupė „Lenkųjūvė“ be apsaugos, o grupelė yra daug narių, jis pasisavino tą grupę, tapo jos administratoriumi. Jis matė, kad grupės nariai juokauja, jis irgi buvo iš interneto įkėlęs paveikslėlius, anekdotus. Grupė buvo uždara, nebuvo siekta skelbti susirašinėjimo viešai. Jis net nedarė nieko, kad grupė taptų vieša. Iki šio momento net nematė, kad prie jos gali visi prieiti ir pasižiūrėti. Tikrai nesiekė ir nedarė grupės viešos. Gali būti, kad per klaidą kažką padarė ir ji iš uždaros tapo vieša. Jo visi įkelti paveikslėliai į grupę buvo imti iš interneto, demotyvacijos, pats nieko nekūrė. Nemanė, kad jų komentarai galėtų atsirasti už grupės „ribų“, nemanė, kad savo komentarais, paveikslėliais galėtų lenkų tautos žmones įžeisti. Tai nebuvo smurto, kurstyti diskriminuoti lenkų tautybes žmones grupė. Nieko blogo negalvojo, kad kažką įžeidžia, žemina ar tyčiojasi. Asmeninės neapykantos lenkų tautos žmonėms neturi. Tiesiog buvo pakviestas į šią grupę ir tiek. Grupės nariai atsiųsdavo iš interneto visokius paveikslėlius, kurie tikrai nėra pačių grupės narių kurti. Jis nemanė, kad savo komentarais galėtų įžeisti lenkų tautos žmones, tikrai jokio tikslo kurstyti diskriminuoti žmonių grupę jis neturėjo. Jis labai apgailestauja dėl to ką rašė ir kad grupė per klaidą pasidarė vieša. Jis nemanė, kad gali susirašinėjimais, juokais įžeisti, pažeminti ar nustatyti žmones prieš šią tautą.

Liudytojas D. [redacted] parodė, kad yra registruotas internetinėje svetainėje Facebook, pasivadinęs slapyvardžiu „L. [redacted]“. Jo pažįstamas M. [redacted] internetinėje svetainėje sukūrė grupę pavadinimu „Lenkųjūvė“. Kada tiksliai ši grupė buvo sukurta jis neprisimena. M. [redacted] internete pasivadinęs „M. [redacted]“. Kokiu tikslu šis sukūrė tą grupę jis nežino, mano jokio tikslo nebuvo, šiaip juokais. Iš pradžių grupė buvo uždara, M. [redacted] į tą grupę įtraukė savo draugus ir pažįstamus. Jis buvo sutikęs M. [redacted], kuris klausė ar jis skaitė komentarus, jis pasakė, kad ne, tai daugiau apie tą grupę nieko nebekalbėjo. Pats M. [redacted] niekada nėra sakęs, kad yra nusistatęs prieš lenkus. Kokius komentarus jis pats rašė šioje grupėje neprisimena. Asmeniškai prieš lenkus nieko neturi, nejaučia jiems neapykantos. Jie šiaip juokavo, internete pilna visokių nesąmonių, jis rašė iš neturėjimo ką veikti. Jis visko ką rašė grupės nariai neskaitė, o įsijungęs tik ką pamatydamas, tą pakomentuodavo. Jis tikrai nemanė, kad savo komentarais galėtų įžeisti lenkų tautos žmones, jokio tikslo kurstyti diskriminuoti žmonių grupę jis neturėjo. Jis labai apgailestauja dėl to ką rašė, nemanė, kad galėtų įžeisti, pažeminti ar nustatyti žmones prieš šią tautą. Jis jaučiasi pasielgęs necivilizuotai ir labai apgailestauja dėl savo poelgio.

Liudytoja E. [redacted] parodė, kad yra registruota internetinėje svetainėje Facebook, pasivadinusi E. [redacted]. Ji neprisimena kada tiksliai jos iš matymo pažįstamas vaikiną M. [redacted] ją prijungė prie grupės pavadinimu „Lenkųjūvė“. M. [redacted] internete pasivadinęs „M. [redacted]“. Kada ta grupė buvo sukurta ji nežino. Kaip suprato M. [redacted] sukūrė šią grupę šiaip sau, nors ir per televiziją nuolat yra girdima, kad nori Lietuvoje gatvių pavadinimus lenkų kalba parašytų, tai grupėje „Lenkųjūvė“ jie tiesiog juokavo. Į šią grupę buvo įtraukti tik visi pažįstami, ji galvojo, kad ta grupė uždara ir daugiau jų pokštų ir juokų niekas nebeskaito. Kaip ta grupė patapo vieša ji nežino. Ką tiksliai

rašė grupėje neprisimena, kažkokius perskaitytus internete anekdotus. Prisimena, kad dar su kažkokiu lenku susirašinėjo, ji nieko nesuprasdavo ką šis lenkų kalba rašė. Asmeniškai prieš lenkus nėra nusiteikusi, nejaučia jiems neapykantos. Jie šiaip juokavo, internete pilna visokių nesąmonių, ji rašė iš neturėjimo ką veikti. Skaitė viską ką rašė grupės nariai, matė, kad grupės nariai į grupę atsiųsdavo iš interneto visokius paveikslėlius. Paveikslėliai tikrai nėra pačių grupės narių kurti. Ji matė, kad po kiek laiko dauguma grupės narių jau neberašydavo, nes tapo neįdomu. Pajuokavo tam kartui ir tiek. Ji buvo įkėlusį į grupę savo draugės nuotrauką, kurioje ji stovi prie automobilio ir irgi pajuokavo iš jos, kad tik lenkai taip gali. Ji nemanė, kad savo komentarais galėtų įžeisti lenkų tautos žmones, tikrai jokio tikslo kurstyti diskriminuoti žmonių grupę ji neturėjo. Ji labai apgailestauja dėl to ką rašė, tikrai nemanė, kad galėtų įžeisti, pažeminti ar nustatyti žmones prieš šią tautą.

Iš surinktos medžiagos matyti, kad nėra objektyvių duomenų, patvirtinančių, jog internetinėje svetainėje Facebook esanti grupė pavadinimu „Lenkųjūvė“ sukurta tikslu skatinti neapykantą, kurstyti diskriminuoti žmonių grupę ar jai priklausančius asmenis dėl tautybės. Patikrinimo metu nustatyta, kad jaunų asmenų grupė susirašinėjo uždaroje grupėje, juokavo, kėlė iš interneto paveikslėlius. Per neapdairumą administratorius M. [redacted] padarė grupę viešą, apie grupės viešumą sužinojo tik iškvietas į policijos įstaigą. Nustatyti ir apklausti liudytojai nurodė, jog jų manymu grupė buvo uždara, jai priklausė tik visi pažįstami asmenys, kurie kėlė iš interneto „demotivacijos“ paveikslėlius, juos komentavo, juokavo, tačiau nemanė, kad jų juokai gali būti vertinami kaip tyčiojimas, niekinimas ar neapykantos skatinimas tautai. Esant tokiems duomenims, nenustatyta, kad grupei „Lenkųjūvė“ priklausantys asmenys veiktų tyčia, siektų viešai tyčiotis, niekinti, skatinti neapykantą ar kurstyti diskriminuoti žmonių grupę dėl tautybės.

Remdamasi išdėstytu ir vadovaudamasi LR BPK 3 str. 1 d. 1 p., 168 str. 2, 3, 4 d., -

Nutarė:

1. Atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą nesurinkus objektyvių duomenų, patvirtinančių, jog internetinėje svetainėje Facebook esantys grupėje pavadinimu „Lenkųjūvė“ asmenys veiktų tyčia, siekdami viešai tyčiotis, niekinti, skatinti neapykantą ar kurstyti diskriminuoti žmonių grupę dėl tautybės, jų veiksmuose nesant LR BK 170 str. požymių.
2. Nutarimo nuorašą išsiųsti Vilniaus apylinkės prokuratūros skyriaus prokurorui.
3. Nutarimo nuorašą išsiųsti pareiškėjui.

Vilniaus aps. VPK NTV SNTS tyrėja

Oksana Kovalenko